

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/279/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818201168
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3818201168.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: H., proti žalovanej: W., o zaplatenie 5.826,37 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 25.septembra 2018, č.k. 4Csp/22/2018-85, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 5.951,07 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.949,11 eur od 20.02.2018 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Čo do zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98%. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením článku 2.9.1 Obchodných podmienok žalobcu pre úvery občanom, § 52 ods. 1 Obč. zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/ zák. č. 129/2010 Z.z. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že žalovaná ako klient dňa 05.11.2015 uzatvorila so žalobcom ako bankou Úverovú zmluvu č. XXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 7.000 eur. Žalovaná je v predmetnej zmluve identifikovaná svojím menom, priezviskom, rodným číslom, adresou trvalého pobytu, č. OP. V bode 1. boli dohodnuté podmienky a účel úveru takto: druh úveru: pôžička, účel úveru: refinancovanie iných úverov, výška úrokovej sadzby: fixná 7,9% ročne, výška anuitnej splátky: 91,18 eur, počet anuitných splátok: 108, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky: mesačne, v 15. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru: 9 rokov od splatnosti prvej anuitnej splátky, najneskôr 15.11.2024, výška RPMN: 9,15 %, priemerná RPMN: 10,07%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť: 10.057,44 eur, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver: 2,23 eur mesačne. Žalovaná podľa prehľadu splácania uhradila celkom sumu 5.826,37 eur, naposledy v splátke zo dňa 15.11.2017. Po zosplatení neuhradila nič. Keďže žalovaná svoj dlh voči žalobcovi pozostávajúci z nezaplatenej úverovej istiny vo výške 5.826,37 eur, z nezaplateného úroku vo výške 122,74 eur (vyčísleného z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru v dohodnutej výške 7,90% ročne), z nezaplatených úrokov z omeškania vo výške 1,96 eur (vyčísleného z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru vo výške 5% ročne), celkom spolu 5.951,07 eur neuhradila, súd prvej inštancie ju zaviazal na zaplatenie žalovanej istiny. Takto je dlh vyčíslený k predčasnému zosplateniu úveru, t.j. ku dňu 19.02.2018. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi ním uplatnený úrok vo výške 7,90 % ročne z nezaplatenej istiny od 20.02.2018 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú. Konštatoval, že podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/98) dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátky), následne sa dlžník dostáva do omeškania a

je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/2008). Mal za to, že v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ale aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Vyslovil názor, že pokiaľ žalobca ako veriteľ považoval celý dlh za splatný (nastaním splatnosti i poslednej dohodnutej splátky), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie už úrokov z úveru (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012). O povinnosti žalovanej zaplatiť úrok z omeškania súd rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že žalovaná je naďalej omeškaná od 20.02.2018. Priznaná výška úroku z omeškania vo výške 5% ročne je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. K prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu predstavoval úrok o 5% vyšší ako základná úroková sadzba ECB, t.j. 5% + 0,00%, t.j. 5,00% ročne. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomere rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca mal vo veci úspech v rozsahu 99% a neúspech v rozsahu 1%, pomer úspechu a neúspechu žalobcu je 98%. Takto pomerne úspešný žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98%. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia .

2. Proti rozsudku, a to vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie v plnom rozsahu a žalovaného zaviazá uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi prizná náhradu trov konania, aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov. Súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Pokiaľ súd prvej inštancie zamietol jeho žalobu v časti z dôvodu, že úrok z úveru patrí žalobcovi len do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, s takýmto záverom sa žalobca nestotožnil. Zastával názor, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Poukázal na ust. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, § 506 Obchodného zákonníka i komentár IURA Edition k nim a uviedol, že obsahom záväzku dlžníka z úveru je nielen vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky - úver, ale aj úroky. Dôvodil, že z vyššie uvedeného vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline, č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017 s tým, že úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to, či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Poukázal na § 506 Obchodného zákonníka s tým, že toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením veci viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpenia od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinnosti dlžníka. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamena vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka, teda odstúpením od zmluvy v zmysle § 506 Obchodného zákonníka zmluva od počiatku nezanikla a naďalej trvá právo veriteľa, a tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka, vrátiť dlžnú sumu spolu s úrokmi z úveru. Tým nie je dotknutý nárok veriteľa na zákonný úrok z omeškania. Žalobca poukazoval aj na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, č.k. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.02.2018, sp. zn. 43Co/7/2018 zo dňa 31.05.2018, ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre, č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017. Poukázal aj na dôvodovú správu k zákonu č. 106/2014 Z. z., ktorým sa v roku 20136 mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, pričom sa ním navrhovalo doplnenie ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, kde sa mala pripojiť veta, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565. Podľa dôvodovej správy tak mala byť zavedená úprava, podľa ktorej by úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patrili dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Takáto navrhovaná úprava však nebola prijatá, a preto uvedený zákon

č. 106/2014 Z.z. a ani iná zákonná novelizácia alebo iné obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu, neobsahuje.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. a súvisiacom výroku III. ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. odvolaním napadnutý nebol, preto zostalo rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto výroku právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonaný každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalobcu uvedené v podanom odvolaní preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na doplnenie správnosti odvolací súd uvádza:

7. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní vytyka súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo stanovené dispozíciou právnej normy). Odvolaciu námietku žalobcu odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnenú, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Tak ako odvolací súd už uviedol, stotožňuje sa v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP).

8. Aplikácia prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, už zaoberala. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval cit. „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania“ (§ 369 Obchodného zákonníka) - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci, sp. zn. 4 Obo/143/98. V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania, označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania.

9. Odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné jasne rozlíšiť zmluvný úrok, čo je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve a úrok z omeškania, ktorý môže požadovať veriteľ od dlžníka popri plnení dlhu. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že pri možnosti platenia dlhu v splátkach veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho

na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil popri úrokoch z omeškania. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

10. Ak by napriek tomu existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou, nakoľko v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie, medzi ktoré patria i úroky z omeškania. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že dohodnuté úroky popri úrokoch z omeškania v skutočnosti neprímerane navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie po dohodnutej alebo predčasne vyvolanej dobe splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania.

11. Na podporu správnosti tohto názoru odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, na ktoré poukázal i súd prvej inštancie, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

12. Odvolací súd preto zastáva názor, že aj prípadná dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do zosplatnenia úveru aj po zosplatnení úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje zhoršenie jeho postavenia oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Keďže niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania (zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy), je takáto dohoda o úrokoch nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva i hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany, je preto neprijateľná.

13. Rozsudok súdu prvej inštancie bol v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, vecne správny, a preto ho odvolací súd potvrdil vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania, ktorý nebol odvolateľom spochybnený.

14. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).